

UN TRESOR A DESENTERRAR

Alguns suggeriments per a la pastoral vocacional

UN TRESOR A DESENTERRAR...

La nostra intenció	3
Fonts de confiança	4
Pastoral vocacional: eix transversal i tasca específica	5
Alguns aspectes de la nostra vida a tenir en compte	9
Nou propostes pràctiques	12

Un tresor a desenterrar és el resultat d'un treball de reflexió d'un grup de jesuïtes de diversos llocs d'Espanya de cara a descobrir com podem avui donar a conèixer la nostra vocació a d'altres que es sentin cridats a seguir Jesús d'aquesta manera. Vam descobrir que aquesta invitació estava molt lligada a desenterrar el tresor d'allò que hi ha en el nostre interior i que sovint mantenim enterrat.

La vocació és un do. Així ho experimentem i en volem fer un càntic i una resposta agraïda. I la fem tot vivint en un món post-cristià, plural, del benestar i sovint tancat sobre si mateix. Experimentem també que són pocs els que volen seguir el nostre camí. Però això, lluny de desencoratjar-nos, ens anima a mostrar amb senzillesa el que som i el que somniem viure.

No volem caure en catastrofismes ni mirar endarrera recordant antigues glòries. Volem mirar el present i el futur amb il·lusió i esperança. Ens cal convertir-nos, però no culpabilitzar-nos, ens cal promoure discretament més visibilitat de la nostra vida, però no volem caure en autofoisme, volem confiar en l'Esperit amb tot el que això suposa. Volem viure des de la joia de l'Evangelí en una vocació compartida. En definitiva volem viure desenterrant el nostre tresor.

Pere Borràs, sj.

UN TESOR A DESENTERRAR...

ALGUNS SUGGERIMENTS PER A LA PASTORAL VOCACIONAL

El regne de Déu s'assembla a un tresor amagat en un camp; si un home el troba, el torna a amagar i, ple d'alegria, se'n va a vendre tot el que té i compra aquell camp. (Mt 13,44)

Portem aquest tresor en gerres de terrissa, perquè quedi ben clar que aquesta força tan extraordinària ve de Déu i no pas de nosaltres. (2 Cor 4,7)

Tresor, alegria que mou a vendre-ho tot, fràgil terrissa portadora d'alguna cosa molt valuosa... i el desig que aquesta terrissa sigui transparent: sens dubte, podem reconèixer la nostra vida en aquestes imatges. Durant uns mesos, un grup de jesuïtes de totes les províncies espanyoles, convocats pels provincials, ens hem reunit per reflexionar sobre pastoral vocacional i aquestes mateixes imatges ens ajudaven a rellegir la nostra vida i la nostra missió. Després d'analitzar la situació dels últims anys, ens vam animar a compartir unes conclusions amb vosaltres.

1. LA NOSTRA INTENCIÓ...

Aquest “vosaltres” vol ser com més inclusiu millor, fent d'aquest escrit una proposta oberta a tots i a totes els qui col·laboren amb nosaltres en la missió i senten la vocació a la Companyia com una cosa valuosa per al nostre món i la nostra Església. Tanmateix, no deixa de ser una reflexió feta per jesuïtes (amb al-

guna excepcional col·laboració) per a la Companyia d'aquí i ara. Per tant, tot i ser inclusius, només ens atrevim a fer propostes per a nosaltres jesuïtes i per a les nostres comunitats, institucions i províncies¹.

Pretenem oferir un document breu i discernit. No volem dir tot el que ja fem

ni tot el que es podria fer en un món ideal. Volem partir de la realitat i hem fet un esforç per discernir el que ens sembla més significatiu i urgent per al nostre “temps i lloc”. Pretenem, també, animar tothom i evitar, amb totes les nostres forces, visions culpabilitzadores o catastrofistes.

En definitiva, volem brindar una reflexió que ens ajudi a sentir-nos més animats, impulsats i responsables de la promoció de vocacions, perquè és el futur de la missió i perquè estem convençuts que el nostre camí condueix a la plenitud humana i cristiana. Pretenem suggerir noves vies, noves presències i maneres de ser, noves maneres d'estar... Busquem acompanyar bé els joves perquè puguin interpretar el missatge de Jesús com una cosa vàlida i significativa i fer opcions de vida per l'Evangeli; entre elles, l'opció de vida en la Companyia de Jesús. Ens preocupen les

vocacions que no detectem i es perden perquè no estem presents on i quan es plantegen més profundament.

Desitgem recalcar-ho: estem convençuts que Déu continua cridant molts joves perquè donin la seva vida al Regne i que, per alguns “sorolls” ambientals, no poden escoltar aquesta crida. D'ací, la urgència i la importància que hem de donar a la pastoral vocacional tot sabent que la recerca de vocacions a la Companyia no és res per a nosaltres sinó per a Crist, per al Regne..., i per atendre més i millor l'home i la dona del nostre temps. En aquesta tasca, hi estem implicats tots oferint el nostre testimoniatge personal de vida, un testimoniatge que desitgem que transparenți l'alegria que suposa haver trobat un tresor amagat, la felicitat d'haver conegut el Senyor i d'haver trobat el nostre lloc “per més estimar-lo i seguir-lo” en aquesta Companyia de Jesús.

2. FONTS DE CONFIANÇA

És veritat que, molt sovint, sentim frases una mica tòpiques i d'alguna manera pejoratives que apunten al fet que els joves d'avui tenen una sèrie de característiques generacionals i unes maneres d'estar i de ser que no afavoreixen que puguin pensar en la possibilitat de ser jesuïtes. També ens pot envair un cert pessimisme respecte de la Companyia i la seva capacitat de resposta als nous temps. Tanmateix, volem expressar tres fonts de confiança bàsiques:

Confiem en la iniciativa de Déu

Qui porta la iniciativa és Déu. És Ell qui invita i en qui hem de posar totes les esperances que continuï cridant persones perquè col·laborin amb Ell en la seva missió. Al cap i a la fi, no busquem “mà d'obra barata” per a les nostres obres, treballs i plans sinó “servidors de la missió de Crist”, “obriers” per realitzar la seva obra, el seu treball i els seus plans. No ens oblidem de confiar en Ell

i demanar-li que envii treballadors als seus sembrats.

Confiem en el cor generós d'alguns joves

Creiem que tot cor humà pot acollir la paraula de Déu i, encara que amb característiques diferents a les pròpies de fa alguns anys, els joves d'avui també tenen una sèrie de sensibilitats, maneres de viure, preocupacions i valors que sí que poden acollir aquest missatge i, de fet, l'acullen en formes noves. Afirmar aquesta confiança i demanar llum per veure aquestes formes noves d'acollir la Paraula és nuclear en la promoció vocacional.

Confiem en la capacitat de la Companyia per adaptar-se als nous temps

La nostra tradició de discerniment i flexibilitat apostòlica és una altra font de confiança. Sabem que forma part del nostre carisma i que, per ser de l'Esperit, vencerà una vegada i una altra les nostres inèrcies i els nostres estancaments. Constatem que hi ha canvis en els plantejaments vocacionals que sovint són, en els últims temps, cada vegada més tardans i procedents de plataformes i llocs diferents dels tradicionals. Confiem que, com a persones i institucions, sabrem estar presents en aquests nous temps i llocs per detectar i acompanyar els qui Déu crida.

3. PASTORAL VOCACIONAL: EIX TRANSVERSAL I TASCA ESPECÍFICA

Que d'altres descobreixin on Déu els vol i els somia: eix de tota pastoral

Des de sempre, la tasca evangelitzadora, i més des d'una perspectiva ignasiana, té caràcter vocacional. Partim del pressupòsit que Déu crida cada u al seguiment de Jesús i que crida d'una manera personal a diferents estats de vida i manera d'estar en l'Església i en el món. Aquesta recerca de la vocació personal sempre ha estat, i ha de seguir essent-ho (potser amb més intensitat), l'eix que travessi la nostra tasca pastoral. Podem ser experts en moltes coses diferents però tots els jesuïtes ens especialitzem a "buscar i trobar la voluntat

de Déu", primer en la nostra pròpia vida i després oferint mitjans a d'altres perquè també "busquin i trobin" on Déu els vol i els somia.

Entenem, per tant, que tota forma d'anunci de l'Evangeli és vocacional. Si ser cristià és una vocació al seguiment de Jesús, tota pastoral, especialment la juvenil, ha de tenir un component vocacional ineludible: fer comprendre que la vida és una resposta a la crida de Déu. Per tant, aquesta pastoral ha d'estar dirigida, si més no en els seus inicis, a crear i desenvolupar la capacitat per escoltar aquesta crida. Per això és important per a la pastoral vocacional esbossar un camí previ en la infantesa i l'adolescència

cia. És des d'aquí des d'on tot cristià haurà de disposar-se per al discerniment i l'elecció personal de la seva vida entesa com a vocació.

Des de no fa gaire temps, disposem a totes les nostres províncies d'un document que recull d'una forma més concreta tot això: “*Reptes i finalitats de la pastoral juvenil ignasiana*”². Es tracta d'una eina que proposa noves formes de treballar la pastoral de joves d'una manera més d'acord amb la realitat juvenil dels temps actuals. Com no podia ser d'altra manera, aquest document no va ser concebut independentment de la vocació. Tot el procés descrit condueix a una trobada personal de crida i resposta. En la part introductòria s'explicita clarament aquesta visió:

“*Busquem una pastoral que sigui profundament coherent, antropològicament significativa i que faci una explicitació del coneixement i l'experiència de Déu segons l'Espiritualitat Ignasiana. Significa aprofundir, al mateix temps, en el fet antropològic i en el teològic, entenent la vida cristiana com una resposta a la crida (vocació)*”³.

“*Vida de fe: acompanya, atén i cuida el creixement de la fe dels destinataris, tant en l'àmbit personal com grupal o comunitari. Una fe que és vivència i opció personal i que implica entendre la vida cristiana com a vocació*”⁴.

Prenent aquest document com a pressupòsit bàsic i punt de partida, sabent que necessita ser assumit i aplicat a les províncies, i veient també les dificultats que els joves d'avui tenen per plantejar-se la vida religiosa com una possibilitat real per a ells, volem oferir aquí alguna cosa encara més específica.

La pretensió és animar-vos a continuar presentant el Déu de Jesús que, avui com ahir, continua cridant i convidant a “*estar amb ell i a ser enviat*” des de diferents estats de vida, entre els quals hi ha el de la Companyia de Jesús.

Pastoral vocacional: una tasca específica

Desitgem ara plantejar la tasca més específica de pastoral vocacional en continuïtat amb aquestes noves línies de treball amb joves. En les nostres planificacions pastorals, encara que sigui d'una manera arbitrària, aquest treball té el seu lloc entre el que anomenem pastoral juvenil i l'entrada en el prenoviciat. És una delimitació arbitrària perquè, com tots sabem, és impossible fixar límits al moment i als mitjans que Déu elegeix per sembrar la vocació –generalment molt aviat– o perquè algú l'aculli –més aviat tard en aquests temps–. En qualsevol cas, en aquest espai “virtual” entre pastoral juvenil i prenoviciat és on situem, amb finalitats pràctiques, aquesta tasca de promoció vocacional específica.

Reconeixem que tota vocació (religiosa, laica, ministerial) és una riquesa per a l'Església i, en aquest sentit, la nostra pastoral vocacional inclou totes les possibles vocacions en l'Església. Això no obstant, som conscients que tenim una responsabilitat especial a suscitar, detectar i acompanyar les vocacions a l'estat de vida religiosa en la Companyia perquè, no en dubtem, Déu continua cridant alguns en aquesta Companyia de Jesús.

Què significa el que hem dit? Significa que tots els agents implicats

d'una manera explícita en la pastoral juvenil, tant jesuïtes com laics, i tots els implicats a donar a conèixer l'estil de vida de la Companyia, aquí fonamentalment jesuïtes, hem d'assumir un compromís personal, comunitari i institucional en aquesta tasca.

Un compromís que abasta des de la promoció en sentit ampli de totes les vocacions cristianes –animant per a això processos de recerca de sentit de la vida i alimentant processos personals i comunitaris de creixement de la fe–, fins a l'afany particular de proposar i animar l'opció de vida en la Companyia de Jesús. Això suposa per als jesuïtes continuar transparentant tant el nostre estil de vida com la revelació personal, social i eclesial de les nostres opcions apostòliques.

Acompanyar aquests processos de discerniment ens ajudarà a detectar els possibles candidats des de la proximitat, la conversa espiritual assossegada i profunda i l'obertura de les nostres comunitats a tots els qui es trobin en sincera recerca.

Des d'aquesta reflexió, entenem que *la nostra tasca específica en la pastoral vocacional consisteix a idear, promoure i oferir les reflexions, accions i experiències perquè el jove es planteji la seva vida d'una manera seriosa, sincera, lliure de lligams, davant de Déu, i es comprometi amb Ell i amb el món des de la Companyia de Jesús.*

Quatre claus significatives

A l'hora de plantejar aquestes reflexions, accions i experiències, conside-

rem quatre elements claus per al nostre temps i lloc:

1) En una societat “postcristiana”, apostar per una nova mística

Ja estem en el segle XXI, aquell del qual Karl Rahner va dir que els cristians o serien místics o no serien. Aquesta profecia s'ha acomplert. Ja no esperem que sorgeixin cristians –i molt menys jesuïtes– de processos sociològics o grupals. L'aposta per aquesta nova mística amb tots els mitjans i la creativitat de què disposem és clau per a la nostra època. Tot el que vagi orientat a la formació per a la interioritat, a afavorir experiències de trobada personal amb Déu, a acompanyar els altres per llegir la pròpia vida des de Déu i, molt especialment, a compartir la riquesa dels Exercicis Espirituals, va en aquesta línia.

En els últims anys, ha crescut molt la nostra estima per l'espiritualitat ignasiana i s'han multiplicat els esforços per compartir-la amb més gent. Des del desenvolupament del carisma ignasià dels nostres centres educatius fins als valuosos intents de recuperar els Exercicis de diverses formes adaptades a la vida diària o a diverses edats, cultures i subcultures, s'ha fet molt i molt bé. Aquesta línia ens sembla que hauria de ser potenciada amb tots els recursos i la creativitat que la nostra situació ens permeti.

2) En una societat de benestar, afavorir experiències de ruptura

La vida quotidiana dels joves actuals sembla marcada pel benestar i per rodar

tranquil·lament per un cert “carril” que va seguint sense obrir-se a d’altres plantejaments. Molts dels qui han entrat a la Companyia, els últims anys, han necessitat experiències de ruptura –de vegades, tan senzilles com un semestre d’estudis a l’estranger– per sortir d’aquest “carril” i replantejar-se la vida des de la fe i en clau de generositat, no de propi benestar. Tot el que podem fer per oferir aquestes experiències de ruptura i acompanyar-les sembla molt positiu perquè es descobreixin vocacions cristianes i jesuítiques. Especialment, el contacte amb el món dels exclosos afavoreix la trobada amb el Déu de Jesús i entendre la vida en clau d’agraïment i generositat.

Déu s’ha servit, en un bon nombre de persones, d’aquestes experiències de ruptura –voluntariat, tercer món, estudis a l’estranger– per fer sentir la seva crida. Sembla que en el nostre context es necessiten aquestes experiències per mirar el món des del revés, per poder cremar les naus, per experimentar en la pròpia carn que un altre estil de vida és possible, per assumir que això demana una decisió, una sortida del propi niu, un risc que val la pena córrer. Descobrir el tresor i sentir en el fons del cor l’alegria que mou a vendre-ho tot requereix aprendre a estar “connectat” a la vida i no solament al mòbil, a Internet, al Messenger o als auriculars. És difícil per un jove ser cristià a la nostra societat, res no hi ajuda, res no hi anima ni acompanya; necessita una certa sortida al desert perquè Déu li pugui parlar al cor i descobrir allà que una opció com la de ser jesuïta és una cosa possible i desitjable.

3) En una societat desitjosa de felicitat, oferir un camí de plenitud

La paràbola del tresor amagat és el començament d’aquest escrit perquè ens sembla una imatge vocacional vàlida per als nostres temps. Vendre tot el que un té només pot estar motivat per la immensa alegria d’haver trobat alguna cosa molt valuosa que, per ser aconseguida definitivament, demana aquesta generositat total. La vocació religiosa i els nostres vots només poden ser entesos i acceptats en aquesta dinàmica de plenitud de vida. Sempre hauríem de proposar la nostra vida de jesuïtes com aquest camí a la plenitud, a la vida i, fins i tot, al plaer.

Tresor i alegria insubornable, Bona Nova... i totes les paraules i tots els símbols que la nostra imaginació pugui crear per proposar aquest camí com a plenitud i Vida, amb majúscules, són imprescindibles per a la pastoral vocacional del nostre temps.

4) En una societat plural, presentar una identitat vàlida i actual

“La gent jove només pot escollir el que coneix i estima. Tot jesuïta i tota comunitat han de fer tot el possible per presentar la Companyia de manera que els qui Déu crida puguin conèixer i apreciar qui som i què som”⁶. El nostre ideal i el nostre somni són vàlids per aquí i ara. No acceptem la imposició de ser considerats una relíquia del passat o quelcom vàlid per a d’altres cultures, però no per aquesta. En la nostra manera de presentar-nos hem de recuperar un cert orgull pel que fem i pel que som, aquí i ara. Ens sembla una temptació

oferir com a model el jesuïta “exòtic” o heroic i no reivindicar més el sentit de la feina “normal” i quotidiana de tants de nosaltres. En aquestes feines i en aquestes vides, aparentment no heroïques, portem un tresor encara que les gerres siguin de terrissa fràgil. En aquestes vides batega el somni i l’ideal al qual aspira la Companyia de Jesús emmarcat en la realitat en què viu, omple de llums i ombres, de reptes i d’intents, de grans projectes i realitats fràgils.

Aquí se’ns planteja el repte de ser visibles i de combatre la imatge del que és cristià i de la vida religiosa com a quel-

com del passat o d’altres cultures més “primitives”. Hi ha moltes qüestions que demanen un nou tarannà i l’audàcia de preguntar-nos si ens coneixen de veritat les persones amb les quals ens relacionem. És important que se’ns conegui com a persones, com a comunitats i com a institucions amb una identitat definida i oferta al “mercat” d’una societat plural. Hem de buscar maneres de donar-nos a conèixer més i millor. Tot el que afavoreixi aquest donar-nos a conèixer i faciliti la trobada i la proximitat amb jesuïtes individuals i amb les nostres comunitats és important per a la pastoral vocacional.

4. ALGUNS ASPECTES DE LA NOSTRA VIDA A TENIR EN COMPTE...

El Pare General ens diu: “*Hem de ser conscients de la capacitat i responsabilitat que tots tenim de promoure vocacions, si vivim d’una forma clara, visible i sense ambigüitats la nostra vocació i missió, com a cos apostòlic i no solament com a apòstols individuals*”⁷. Això pot tenir una traducció per a la nostra situació.

La manca de vocacions a la Companyia no és la motivació que ens empeny a voler créixer en fidelitat a la nostra vocació sinó el desig de ser més fidelment “servidors de la missió de Crist”. És una temptació, no sempre evitada, creure que no vénen nous jesuïtes perquè no som suficientment bons. Som pecadors i, així i tot, cridats a seguir Jesús en aquesta mínima Companyia.

La nostra experiència personal i compartida de Déu ens invita a una contínua conversió. Aquesta és la dinàmica en què vivim sempre els jesuïtes. Visions culpabilitzadores o catastrofistes de la nostra vida personal o comunitària no aporten res a la promoció vocacional ni estan justificades. Per això escrivim, per fugir d’aquesta temptació, tot reconeixent la generositat de tants jesuïtes que donen la seva vida cada dia i insistint en el fet que un document sobre pastoral vocacional no és el lloc per dir com ha de viure un jesuïta avui o com ha de ser la seva vida comunitària.

Al costat d’aquesta actitud bàsica, hem intentat detectar quins aspectes de la nostra vida, potser amenaçats per algunes situacions actuals, haurien de ser

potenciats –amb mesures no solament personals sinó també institucionals– perquè sigui més palpable el nostre convenciment que aquesta vida a la Companyia és una vida feliç i amb sentit per a d’altres. Tot i que n’hi podria haver més, hem seleccionat cinc propostes que ens semblen més urgents i significatives:

- Promoure una discreta visibilitat.
- Retrobar una certa “llibertat de moviments” apostòlica.
- Rescatar temps de qualitat per escoltar i per trobar-se.
- Desenterrar la nostra joia per la vocació compartida.
- Convèncer-nos que tenim un tresor per oferir.

Promoure una discreta visibilitat

Venim d’uns temps en els quals la recerca de noves formes de presència humil en l’Església i en la societat era prioritari enfront de clericalismes malentesos i preconiliars. En aquest context –i especialment en el nostre ambient– els jesuïtes vam fer una certa opció d’invisibilitat i d’insistència en la igualtat, amb vocació de ser com llevat en la massa. Sense renunciar als èxits ni a l’impuls evangèlic que hi va haver darrere d’aquesta opció, avui vivim uns temps diferents que ens demanen noves formes de ser-hi. Sembla que la nostra identitat específica podria ser més visible sense que això signifiqués prepotència ni ostentació. Avui, ser tolerant i pluralista no significa diluir la pròpia identitat, i tampoc no se’ns demana en la societat aquesta dissolució. En la mi-

llor tradició de la Companyia, aquesta nova visibilitat personal, comunitària i institucional ha de ser “discreta”: discreta, senzilla i veraç (comprendreu que no es tracta ni de nostàlgia de temps passats ni de publicitat enganyosa).

Retrobar una certa “llibertat de moviments” apostòlica

Aquesta “llibertat” no és fàcil en aquests temps de disminució del nombre de jesuïtes ni depèn solament de les bones intencions, Per trobar-la haurem d’imaginar noves formes de viure i de transmetre que la nostra vocació no és solament una tasca que ens té desbordats i constantment al límit. Tenim una missió compartida, una vocació comuna que és molt més que un treball desesperat per sostenir un edifici que s’esquerda. En aquest sentit, únicament amb imaginació i risc podrem crear espais de llibertat en els quals sigui real el treball en equip i aquesta missió compartida sigui visible. És urgent buscar o crear aquests espais on la nostra vocació de jesuïtes pugui ser viscuda amb una certa espontaneïtat i frescor.

Rescatar temps de qualitat per escoltar i trobar-se

La pastoral vocacional és, en general, de persona a persona; necessita temps per a la trobada i per escoltar assossegadament. De vegades, aquesta pastoral més personalitzada és una tasca “extra” encaixada amb calçador en una agenda ja sobrecarregada. Novament, caldrà imaginar com alliberar temps i persones que puguin oferir

aquest tipus d'acollida i d'escolta de qualitat que faciliti d'altres "buscar i trobar" la voluntat de Déu en la seva vida. Aquest ministeri d'acompanyament –dins i fora dels Exercicis– pertany a la millor tradició jesuítica i urgeix no perdre'l ni com a ministeri ni com a tarannà general.

Desenterrar la nostra joia per la vocació compartida

Desenterrar-la i no inventar-la: perquè els qui vivim aquesta vocació sabem que, en el més profund, estem contents i agraïts que el Senyor ens hagi cridat. Considerem un goig i un privilegi haver estat "cridats i rebuts" en aquesta Companyia. Però, potser, unes quantes palades de terra han caigut sobre aquesta joia: la sorra del cansament per la hiperactivitat i la pressa, la pols de la insignificança social, la grava de la incomprensió eclesial, la terra seca de l'envelliment i la disminució de forces... Potser molta terra, però és més gran la joia i l'alegria que, amb l'ajuda del Senyor dinamitzant totes les energies personals i comunitàries, estem cridats a desenterrar.

Convèncer-nos que tenim un tresor per oferir

Tenim una cosa valuosa per oferir. Tenim el repte de transmetre que la nos-

tra forma de vida és valuosa per al món i per a l'Església. Hem d'encarar el desafiament de transmetre no solament que som "com tothom" en humilitat i fragilitat –cosa que, d'altra banda, és evident– sinó també la particularitat i la diferència de la nostra vocació com una forma vàlida de resposta fidel a Déu i al món. Aquesta convicció no hauria de ser solament íntima i personal sinó manifestada públicament com aquesta "discreta visibilitat" que apuntàvem com a primer suggeriment.

En definitiva, tots els jesuïtes, juntament amb els qui comparteixen aquesta missió, som promotors de vocacions en la Companyia de Jesús, com una forma de vida que valorem decididament i considerem vàlida per servir a la missió de Crist en el nostre temps i en el nostre món. Sens dubte, la vocació és un do de Déu que demana la nostra pregària i la nostra confiança en la seva voluntat, però també Déu es val de mediacions i fa atractiva aquesta forma de vida a través de persones, comunitats i institucions que viuen i transmeten el seu Evangeli. Suggerim que aquesta promoció es facilita essent més visibles, vivint amb més "llibertat" la nostra missió, dedicant més temps al tracte personal i mostrant que –encara que siuguem menys i tinguem problemes– estem contents i convençuts del tresor que hem d'oferir. Encara que el portem en gerres de terrissa.

5. NOU PROPOSTES PRÀCTIQUES

Tot el que hem dit anteriorment té conseqüències pràctiques per a la nostra vida personal, comunitària i institucional. Algunes són òbvies o ja s'han dit; moltes coses ja es fan o s'han dut a terme els últims anys amb esforç i èxit. Aquí reconeixem tot aquest treball i tots aquests èxits, però volem apuntar alguns reptes nous que ens semblen importants i a l'abast de les nostres possibilitats. Hem seleccionat nou propostes –i una d'extra per completar un “decàleg”– que creiem possibles i necessàries.

1. Potenciar el treball amb joves en edat universitària i primers anys d'inserció laboral

Destaquem la importància de l'acompanyament en aquesta etapa de la vida en què avui es prenen les decisions més importants.

Les edats dels qui demanen l'entrada al noviciat de la Companyia de Jesús han anat progressivament en augment (l'edat mitjana dels 13 novicis del curs 2003-04 és de 28 anys). La Companyia hauria de destinar un major nombre de jesuïtes a la feina en aquest món universitari i dels joves professionals. Cal també assajar noves maneres d'apropament a aquesta realitat. No tenim clar en què consistiran aquestes “noves maneres” però hi ha suficients signes de la necessitat d'un model diferent que substitueixi (o conviui) amb els grups universitaris que

suposaren un gran encert pastoral els anys vuitanta. També hi ha signes suficients per intuir que un model més obert, amb pertinences més flexibles, potser menys exigents però que siguin de qualitat i significatives, pot acomodar-se més al que demanen i poden oferir els joves en aquesta franja d'edat.

2. Pensar possibilitats multiplicadores en pastoral juvenil: equip interprovincial creatiu

Donem per suposat tota la imprescindible labor de pastoral infantil, adolescent i juvenil a la qual està dedicat el document “Reptes i finalitats de la pastoral juvenil ignasiana”. Coneixem la sobrecàrrega de tots els qui treballen en aquest camp. Els nous papers, documents marc i projectes poden ser rebuts amb escepticisme o com una càrrega afegida. A més, el pes del treball quotidià pot estar ofegant capacitats creatives. Ens sembla que s'hauria de pensar la manera d'ajudar –en lloc de sobrecarregar– tots els qui s'encarreguen d'aquesta tasca i, alhora, multiplicar la seva capacitat creativa. Una possibilitat seria alliberar un equip, format per jesuïtes de totes les províncies, capaç d'oferir materials, desenvolupar noves experiències i nous models. Es podria organitzar entorn d'alguna publicació, pàgina web o comptar amb el suport d'algun dels nostres centres universitaris.

3. Planificar experiències interprovincials de discerniment vocacional

Avaluant les experiències vocacionals d'estiu que ja s'han estat fent a les nostres províncies, i informant-nos del que es fa amb bon resultat en d'altres del nostre entorn, es podria intentar oferir experiències atractives i noves. Potser haurien de combinar les dues claus de “nova mística” i “ruptura”. Les preguntes per ‘qui’, ‘com’, ‘quan’, i ‘on’ quedarien per respondre.

4. Continuar l'esforç per oferir i adaptar els Exercicis Espirituals

Com dèiem, els últims anys hem crescut en estima per la nostra tradició espiritual ignasiana i hem multiplicat els esforços per compartir-la. En aquests temps necessitats d'una “nova mística” tot el que vagi en aquesta línia d'oferir més i adaptar millor a diverses situacions els Exercicis Espirituals hauria de ser potenciat amb tots els recursos (materials i humans) i amb tota la creativitat que la nostra situació ens permeti.

5. Potenciar voluntariats “acompanyats” i d'altres experiències de ruptura

Ja hem insistit suficientment en la importància de les experiències de ruptura.

Aquesta línia invita a potenciar estructures com el Voluntariat Pedro Arrupe (VOLPA) o similars, i intentar ressuscitar –potser amb alguna adaptació a la nostra realitat– l'experiència de Comunitat de Voluntariat Jesuïta (CVJ).

A les nostres universitats i en àmbits de pastoral podríem promoure un altre tipus d'experiències de “ruptura” menys exigents que les anteriors, tot sabent que el fruit futur pot superar el que n'esperem. CVJ, VOLPA i similars plantegen exigències només accessibles a alguns que “més es volen afectar i senyalar”. Oferir altres experiències més breus i menys selectives –tot i que a primera vista puguin semblar “turisme” disfressat de solidaritat– pot ser el motor d'un canvi de vida i la llavor d'autèntics creients i, potser, jesuïtes.

6. Cuidar les col·laboracions “privilegiades” en Pastoral Vocacional

En aquesta tasca d’“idear”, promoure i oferir les reflexions, accions i experiències perquè el jove es plantegi la seva vida d'una manera seriosa, sincera, lliure de lligams, davant de Déu, i es comprometi amb Ell i amb el món des de la Companyia de Jesús, “els jesuïtes no estem sols”. Des de la nostra missió compartida amb famílies, amb laics i laiques, amb altres sacerdots, religiosos i religioses tots col·laborem a ajudar que d'altres descobreixin on Déu “els vol i els somia”. Una clau important per al futur serà agrair i cuidar totes aquestes col·laboracions a les quals ens obrim no per estratègia pragmàtica sinó com una dimensió essencial de la nostra manera de procedir⁸.

7. Crear espais jesuïtics “lliures i joiosos”

Viure més plenament la nostra vocació en la dinàmica de la paràbola del

tesor –de goig i plenitud– i saber comunicar-ho a d’altres en la nostra tasca evangelitzadora és un tarannà que demanem com a do cada dia. Al costat d’aquesta petició com a persones i com a cos, busquem mediacions que impedeixin que el goig quedi enterrat i que semblen treballadors a preu fet –i solitaris– més que no pas servidors de la missió de Crist. Per això, suggerim una línia que creiem significativa des de la perspectiva vocacional: en les noves planificacions evitar la dispersió dels jesuïtes “relativament” joves per poder seguir donant un testimoni de vida i missió compartida.

8. Presència en els mitjans de comunicació social i, especialment, a Internet

Hem d’estar presents en el MCS com qualsevol altre col·lectiu que pretén oferir quelcom significatiu a la societat. Així, podrien potenciar-se les iniciatives de comptar a les cúries amb personal especialitzat. Destaquem un mitjà com Internet per la seva significació actual i per la dificultat que suposa tenir una presència de qualitat a la xarxa. Es pot dotar de més mitjans la pàgina web www.jesuitas.es i d’altres que han sorgit més espontàniament però que estan obrint camins interessants com www.pastoralsj.org., fer-les atractives i conegudes requereix molta dedicació amb mitjans materials i personals.

9. Campanyes publicitàries vocacionals

És un camp que no és fàcil, però en el qual ja s’han fet molts esforços.

Continuar reflexionant sobre la qüestió i produir materials vàlids per a diverses edats i contextos segueix essent necessari. Algunes de les línies esbossades en aquest document hauran de ser tingudes en compte. En especial, hauríem de ser curiosos a presentar com a valuós el que som i fem, aquí i ara, i no caure ràpidament a “fer publicitat” només del que és exòtic o heroic. Per què anar a buscar “models” a fora quan tenim els millors models (perquè són els més reals) a dins?

I una desena: el “primer mitjà i més proporcionat” (Const. 812)

La nostra tradició més genuïna ens impulsa a posar-ho tot de part nostra, però sabent que tot depèn de Déu i deixant-li a Ell els resultats. Tenir cura d’alguns aspectes de la nostra vida i fer una pastoral vocacional d’acord amb els nostres temps i les nostres possibilitats són mitjans i actituds necessaris. Així, preguem “perquè el Senyor ens ajudi a descobrir el que ens demana per col·laborar amb Ell a donar-nos vocacions i ens doni voluntat eficaç per realitzar-ho”⁹.

Juntament amb la nostra col·laboració, no oblidem que la vocació és un do de Déu que som invitats a demanar personalment i comunitàriament. La nostra esperança no es recolza en nosaltres mateixos sinó en la seva gràcia:

“Perquè la Companyia no s’ha instituit amb mitjans humans, no es pot conservar ni augmentar amb ells, sinó amb la mà omnipotent de Crist, Déu i Senyor Nostre, cal en Ell sol posar l’esperança que Ell hagi de conservar i tirar endavant el que es va dignar començar per al

seu servei i lloança i ajuda de les ànimes”¹⁰.

En Ell sol posem la nostra esperança: en el Senyor Jesús que ens va donar el goig de trobar un tresor amagat i la força per vendre-ho tot i caminar com a

companys seus... Aquest tresor és el que oferim i el que, humans i fràgils, portem en gerres de terrissa, perquè es vegi que aquesta força tan extraordinària és de Déu i no ve de nosaltres (2 Cor 4,7).

1. No insistim més en el que és evident: que tot jesuïta és “promotor de vocacions” amb la seva pregària, el seu treball, la seva vida i la seva convicció apassionada que la nostra missió necessita continuadors. Els jesuïtes més joves, per proximitat generacional, tenen un paper especial –mai no exclusiu– en aquesta promoció, mostrant que és possible i alegre ser jove i jesuïta avui. D’altres jesuïtes tenen una responsabilitat especial per la seva destinació específica en la tasca amb joves o per estar alliberats, en part, per promoure vocacions. També són promotores de vocacions, més allà del fet individual, cada comunitat i cada obra apostòlica. Avui, a més, des de la nostra missió compartida amb laics i laiques, amb altres sacerdots, religiosos i religioses, tots col·laborem a ajudar que altres descobreixin com Déu “els estima i els somia” convençuts, amb humilitat, que continua somiant alguns en aquesta Companyia de Jesús.
2. *Retos y fines de la pastoral juvenil ignaciana* (RFPJI), Madrid: Prov. de España de la Compañía de Jesús, 2002 (també es van publicar el mateix any les versions en euskera i en català).
3. RFPJI, 15
4. RFPJI, 16
5. En els records dels qui han entrar recentment a la Companyia se situa el primer origen de la vocació entorn dels primers anys de l’adolescència. No podem deixar de fer una referència a la importància del treball pastoral de “sebra” en les etapes infantil i adolescent.
6. C.G. 34, dt. 10, núm. 2
7. Carta del P. General a tota la Companyia, “*Sobre la promoció de vocacions*”; 29 de setembre de 1997 (vegeu annex).
8. C.G. 34, dt. 26, núm. 16
9. Carta del P. General a tota la Companyia, “*Sobre la promoció de vocacions*”; 20 de setembre de 1997.
10. Const. 812.